

Rapport

Sport- en zwemlesaanvragen via het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport & Cultuur in 2024

Sport- en zwemlesaanvragen via het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport & Cultuur in 2024

Met steun van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Mulier Instituut

Ine Pulles
Denise Smit
Mirjam Stuij

Voor meer informatie kunt u contact
opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, 3 maart 2024
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding:
auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder
toestemming van het Mulier Instituut.

Inhoudsopgave

Sport- en zwemlesaanvragen via het Jeugd- en Volwassenenfonds Sport & Cultuur in 2024

1	Inleiding	4
1.1	Achtergrond	4
1.2	Doel	4
1.3	Data en analyse	4
2	Sport- en zwemlesaanvragen voor jeugd	6
2.1	Aanvragen en budget - totaal	6
2.2	Sportaanvragen	8
2.3	Zwemlesaanvragen	13
3	Sport- en zwemlesaanvragen voor volwassenen	17
3.1	Aanvragen en budget - totaal	17
3.2	Sportaanvragen	20
3.3	Zwemlesaanvragen	23
4	Conclusies	24
4.1	Ontwikkelingen	24
4.2	Verklaringen en implicaties	25
Bronnen	26	

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de achtergrond, het doel en de aanpak van dit onderzoek.

1.1 Achtergrond

Financiële ondersteuning voor mensen met geldzorgen is een manier om sport en zwemles financieel toegankelijker te maken (Ministerie van VWS et al., 2022; NRZ, 2025).

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur zijn in veel gemeenten betrokken bij de organisatie van deze ondersteuning. Via een aanvraag bij deze fondsen kunnen mensen met een inkomen rond het sociaal minimum een vergoeding krijgen voor (een deel van) de kosten voor deelname aan sport, cultuur of zwemles.

Bij het Jeugdfonds waren in 2024 209 gemeenten (61% van alle gemeenten) aangesloten (Jeugdfonds Sport & Cultuur, 2025). Het Volwassenenfonds, opgericht in 2020, werkte eind 2024 met 105 gemeenten samen (31%; Volwassenenfonds Sport & Cultuur, 2025).

Een aanvraag verloopt via een intermediair, bij het Jeugdfonds sinds 2024 'meerkracht' genoemd. Deze persoon is professioneel betrokken bij mensen met geldzorgen en dient de aanvraag in. Na goedkeuring ontvangt de sportaanbieder de vergoeding. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering.

1.2 Doel

In dit rapport geven we inzicht in de aanvragen voor financiële steun voor sport en zwemles bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur in 2024. Ook gaan we in op enkele trends in de periode 2018-2024. Eerder presenteerden we de aanvragen voor 2023 (Stuij et al., 2024). Dit rapport is hier een vervolg op.

1.3 Data en analyse

Voor dit onderzoek analyseerden we gegevens die we kregen van het Jeugdfonds en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Die gaan over alle goedgekeurde aanvragen in respectievelijk 2018-2024 en 2021-2024, de periodes waarover zij gegevens hebben. Per aanvraag staan hierin:

- de gemeente;
- de geboortenaam en het geslacht van de aanvrager;
- het aangevraagde en bestede budget;
- de intermediair; en
- de activiteit.

Cijfers over de aanvragen staan ook op de website Sport en bewegen in cijfers van het RIVM.

In dit onderzoek zien we dans als een sportactiviteit. Bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur (2025) valt dit officieel onder culturele activiteiten. In 2024 was 6 procent van de aanvragen voor dans.

Voor de mate van stedelijkheid koppelden we de CBS-gegevens over stedelijkheid van gemeenten aan elke aanvraag. We gebruikten SPSS voor de analyse.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 bespreken we de aanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur, en in hoofdstuk 3 die bij het Volwassenenfonds. We sluiten af met enkele conclusies in hoofdstuk 4.

Sport- en zwemlesaanvragen voor jeugd

In dit hoofdstuk bespreken we de aanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

2.1 Aanvragen en budget – totaal

Aanvragen 2024 naar type activiteit

- Zeven op de tien aanvragen voor sport, kwart voor zwemles

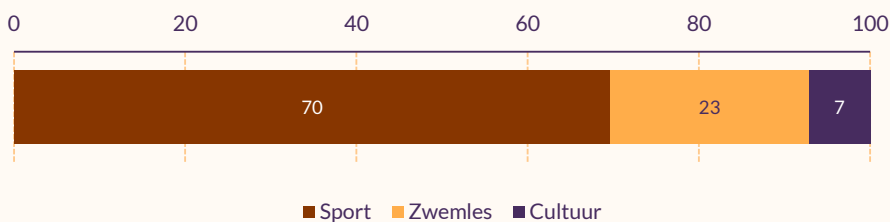
In totaal zijn er in 2024 86.433 aanvragen goedgekeurd bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur. De meeste aanvragen waren voor sport (70%, [figuur 2.1](#)). Bijna een kwart (23%) was voor zwemles en de overige 7 procent voor culturele activiteiten.

Van de sportaanvragen in 2024 was 63 procent voor jongens (niet in figuur). Bij zwemles is het verschil kleiner: daar is 52 procent van de aanvragen voor jongens.

Figuur 2.1

Aanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024 naar type activiteit

(in procenten, n=86.433)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

- Helft zwemlesaanvragen voor diploma A

De helft van de zwemlesaanvragen was voor een A-diploma (51%, [figuur 2.2](#)).

Ongeveer één op de vijf (19%) was voor een zwemlespakket. Dat kan een AB- of een ABC-traject zijn. 15 procent van de aanvragen was voor een B-diploma en 8 procent voor een C-diploma.

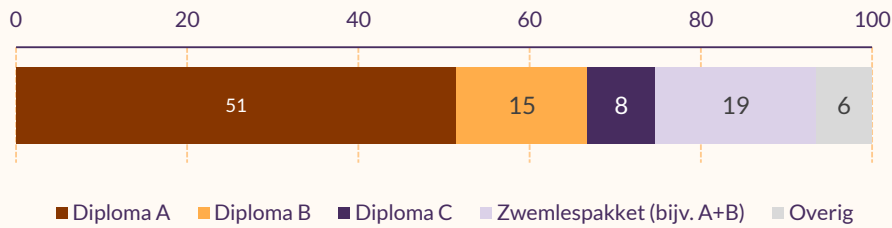
Een A-diploma vergoeden gemeenten vaker dan een B- en C-diploma: 19 procent van de deelnemende gemeenten vergoedt alleen een A-diploma, 25 procent een AB-diploma en 29 procent een ABC-diploma (Stuij et al., 2024).

Dit beeld van zowel de totale aanvragen als de zwemlesaanvragen komt overeen met 2023 (Stuij et al., 2024; 86.293 aanvragen in 2023).

Figuur 2.2

Zwemlesaanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024 naar type

(in procenten, n=20.003)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Totaalaantal aanvragen en budget 2018-2024

● Iets meer sportaanvragen dan jaar eerder, fors meer budget

In 2024 zijn 60.247 aanvragen voor sport goedgekeurd bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur (figuur 2.3). Dat zijn er 1.426 meer dan in 2023 (+2,4%). Tussen 2018 en 2024 steeg het aantal sportaanvragen met 8.514. De daling in 2020 en 2021 valt samen met de coronacrisis, toen de sportsector soms beperkt of niet open was.

In 2024 is via het Jeugdfonds Sport & Cultuur in totaal 14,5 miljoen euro aan sportaanvragen besteed. Dat is bijna 1 miljoen euro meer dan in 2023 (+6,8%).

● Iets minder aanvragen voor zwemles, maar uitgaven hoger

Voor zwemles zijn in 2024 20.003 aanvragen goedgekeurd. Dat zijn er 705 minder dan in 2023 (-3,4%, figuur 2.3). Toch steeg het totale bestede budget voor zwemlesaanvragen met bijna 60.000 euro (+0,8%). In 2024 is 7,9 miljoen euro uitgegeven aan zwemlesaanvragen.

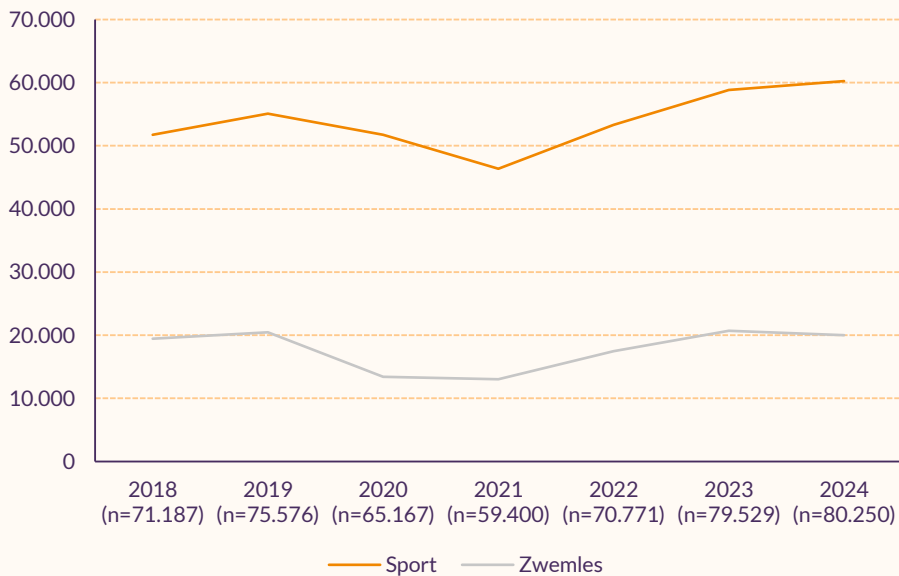
● Totale uitgaven gestegen

De totale uitgaven aan sport en zwemles via het Jeugdfonds Sport & Cultuur bedroegen in 2024 22,4 miljoen euro. Dat is 4,9 procent meer dan in 2023. Het aantal sport- en zwemlesaanvragen steeg deze periode met 0,9 procent.

Figuur 2.3

Sport- en zwemlesaanvragen Jeugdfonds Sport & Cultuur van 2018-2024

(aantal aanvragen)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

2.2 Sportaanvragen

Ontwikkeling budget per sportaanvraag 2018-2024

- **Gemiddelde budgetten nemen toe**

In 2024 is gemiddeld per sportaanvraag 270 euro besteed ([figuur 2.4](#)). Dit budget is jaarlijks toegenomen sinds 2018, toen het gemiddelde 212 euro per sportaanvraag was. Dat is een stijging van 27 procent.

- **Relatief grote stijging bij fitness en kick-/thaiboksen**

Bij de vijf meest beoefende sporten via het Jeugdfonds Sport & Cultuur neemt het budget per aanvraag vooral toe bij fitness en kick-/thaiboksen (niet in figuur).

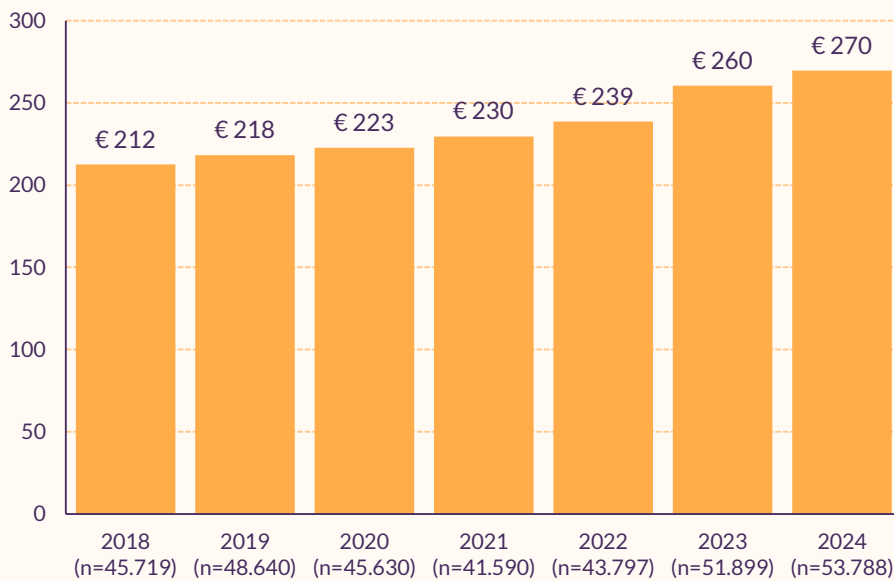
In 2018 lag het gemiddelde voor fitness op 238 euro per aanvraag. In 2024 was dat 321 euro (+35%). Bij kickboksen/thaiboksen steeg het budget in dezelfde periode van 246 naar 321 euro (+30%). Voor dans (+24%), voetbal (+21%) en gymnastiek (+18%) is de stijging iets kleiner.

In 2024 was het gemiddelde bedrag het laagst voor voetbal en gymnastiek (€229 en €227). Dans was met een gemiddeld besteed budget van 344 euro de duurste van de populaire sporten.

Figuur 2.4

Gemiddelde budgetten per sportaanvraag Jeugdfonds Sport & Cultuur 2018-2024

(in bedragen afgerond op hele euro's)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Budget sportaanvragen naar stedelijkheid 2023-2024

● **Budgetten sportaanvragen hoger in stedelijke gemeenten**

Het gemiddelde bestede budget voor sportaanvragen in 2024 was 270 euro. In stedelijke gebieden is het gemiddelde bestede budget hoger dan in minder stedelijke gebieden. In niet-stedelijke gemeenten is dit per sportaanvraag 229 euro en in zeer sterk stedelijke gemeenten 284 euro ([tabel 2.1](#)).

Dit is in lijn met ander onderzoek, dat laat zien dat de contributie voor de meeste takken van sport hoger is in meer stedelijke gebieden (Hertogs et al., 2025).

Daarnaast is het aannemelijk dat er in stedelijke gebieden meer ondernemende sportaanbieders zijn. De diversiteit in sportaccommodaties (waaronder fitnessvoorzieningen en zwembaden) is hier in ieder geval groter (Mulier Instituut, 2024).

● **Budgetten stijgen sterker in minder stedelijke gemeenten**

In [figuur 2.4](#) zagen we al dat het gemiddelde bestede budget per aanvraag tussen 2023 en 2024 met 10 euro is toegenomen. In de niet- en weinig stedelijke gemeenten steeg dit met respectievelijk 20 en 15 euro het sterkst. In zeer sterk stedelijke gemeenten bleef het gemiddeld bestede budget nagenoeg gelijk (+€1).

Tabel 2.1**Gemiddeld budget per sportaanvraag Jeugdfonds Sport & Cultuur naar stedelijkheid gemeente in 2023 en 2024**

(in bedragen afgerond op hele euro's)

Stedelijkheid gemeente	2023 (n=51.811)	2024 (n=53.317)
Zeer sterk stedelijk	283	284
Sterk stedelijk	269	280
Matig stedelijk	244	254
Weinig stedelijk	218	233
Niet stedelijk	209	229
Totaal	260	270

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Populairste sporten naar geslacht

De vijf meest aangevraagde sporten in 2024 zijn voetbal, kickboksen/thaiboksen, dans, fitness en gymnastiek/turnen. De top vijf voor meiden en jongens is vergelijkbaar met eerdere jaren (Stuij et al., 2024).

● Meiden kiezen vaakst voor dans of voetbal

Voor meiden is het vaakst een vergoeding voor dans aangevraagd: ruim een op de vijf aanvragen is voor deze activiteit (22%, 4.847 aanvragen; [figuur 2.5](#)). Voetbal volgt met 18 procent van de aanvragen op de tweede plaats. Gymnastiek, kickboksen/thaiboksen en fitness sluiten de top vijf bij meiden af.

In totaal is 69 procent van de aanvragen voor een sport uit de top vijf. Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2023; het aandeel aanvragen voor voetbal is licht gestegen (van 16% naar 18%; niet in figuur).

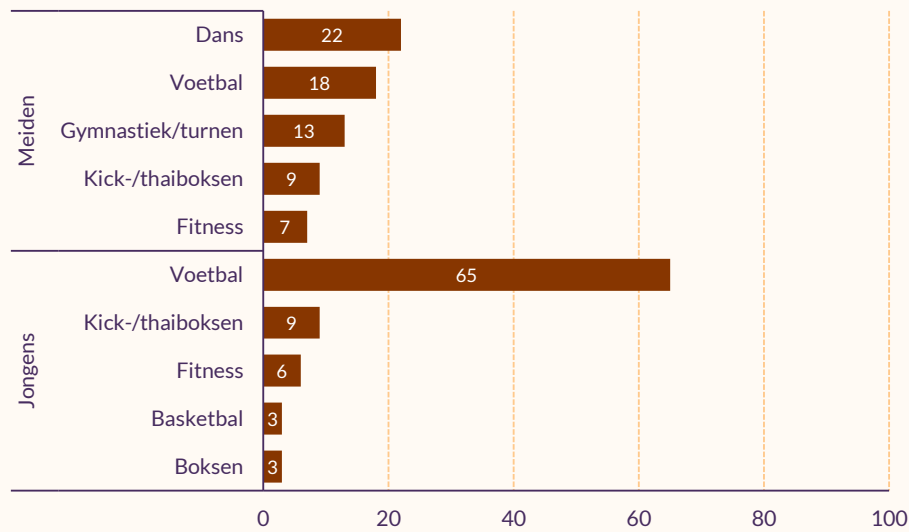
● Voetbal veruit het populairst bij jongens

Bij jongens is voetbal, net als in eerdere jaren, veruit het populairst: twee derde van de sportaanvragen voor jongens is voor voetbal (65%; 24.512 aanvragen; [figuur 2.5](#)). Daarna volgen respectievelijk kickboksen/thaiboksen, fitness, basketbal en boksen. De top vijf beslaat bij jongens 86 procent van alle sportaanvragen. Ook deze percentages zijn vergelijkbaar met 2023 (niet in figuur).

Figuur 2.5

Sportaanvragen top vijf sporten onder jeugd in 2024, naar geslacht

(in procenten, n= 47.603)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Populairste sporten naar leeftijd

● **Voetbal het populairst op bijna elke leeftijd**

Voetbal is de populairste sport voor jeugdigen van bijna alle leeftijden ([figuur 2.6](#)).

Met name in de leeftijdsgroep van 6-16 jaar is het verschil met andere sporten groot. Onder meiden is voetbal de populairste sport in de leeftijdscategorie 11-15 jaar (niet in figuur). Tot 11 jaar doen zij vaker aan dans en gymnastiek/turnen. Bij jongens is voetbal voor alle leeftijden de populairste sport.

● **Fitness populair onder tieners**

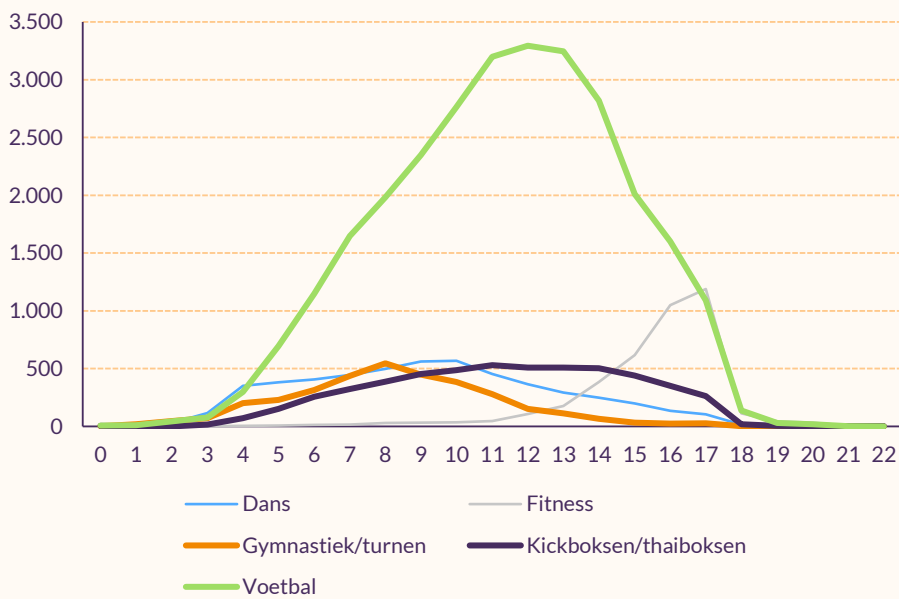
Vanaf 13 jaar stijgt het aantal aanvragen voor fitness, bij zowel jongens als meiden ([figuur 2.6](#)). Bij de meiden is het vanaf 15 jaar de populairste sport. Bij jongens is het aantal aanvragen voor fitness vanaf 17 jaar vergelijkbaar met het aantal voor voetbal.

Dit komt overeen met het beeld van de meest beoefende sporten onder alle jongeren van 12-24 jaar: fitness (23%) en voetbal (17%) zijn favoriet (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu et al., [z.d.](#)).

Figuur 2.6

Aantal aanvragen voor top vijf sporten onder jeugd in 2024, naar leeftijd

(aantal aanvragen, n=46.258)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Sportaanvragen naar leeftijd en geslacht

● **Meer sportaanvragen voor jongens van 13 jaar en ouder**

In 2024 zijn er meer sportaanvragen gedaan voor tieners dan in 2023. Dat komt vooral door een hoger aantal bij jongens (figuur 2.7).

In 2024 zijn er in totaal 1.552 sportaanvragen meer goedgekeurd dan in 2023. Dat verschil komt door een hoger aantal aanvragen voor tieners van 13-17 jaar. Voor deze groep zijn 1.768 aanvragen meer goedgekeurd dan in 2023, een stijging van bijna 9 procent. Voor de andere leeftijden is het aantal aanvragen iets gedaald.

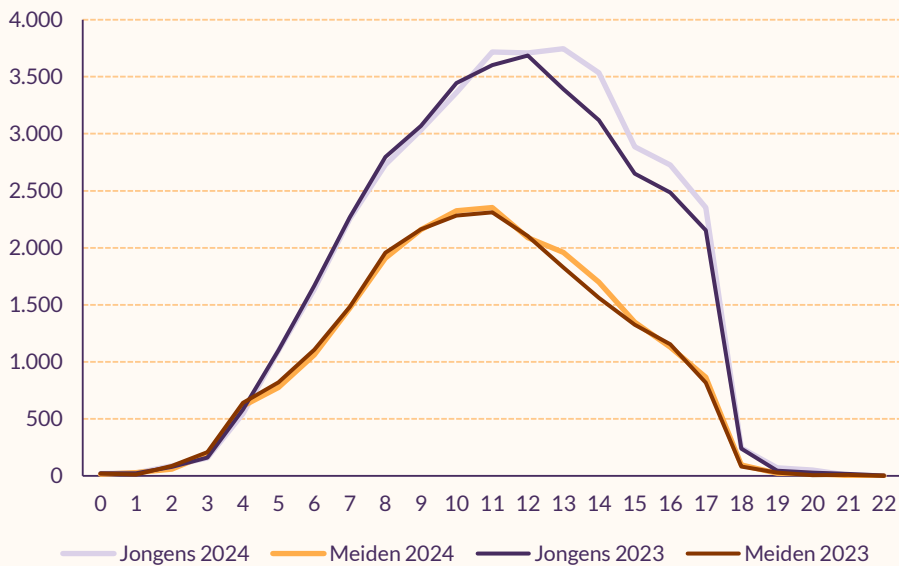
Hoewel er onder zowel tienerjongens als -meiden sprake is van een stijging, is deze onder jongens hoger (+10,5% vs. +4,7%). Deze toename blijkt vooral te komen door een hoger aantal voetbalaanvragen onder 13-16-jarige jongens (+893 aanvragen) en meer fitnessaanvragen onder 15-17-jarige jongens (+307 aanvragen, niet in figuur).

Jongens van 12-17 jaar sporten aanzienlijk vaker wekelijks dan meisjes (80% vs. 65%). In vergelijking met andere leeftijdsgroepen zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen in deze leeftijdsgroep het grootst (RIVM, z.d.).

Figuur 2.7

Aantal aanvragen voor sport voor jongens en meiden in 2023 en 2024

(aantal aanvragen, n=118.812)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Herhaalaanvragen voor sport

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur werkt met herhaalaanvragen. Dit is een manier om een sportlidmaatschap na een jaar te verlengen zonder een volledig nieuwe aanvraag in te hoeven dienen.

In 2024 was minimaal 10 procent van alle sportaanvragen een herhaalaanvraag. Deze waren vooral voor verenigingssporten. Zo was een kwart van de aanvragen voor hockey en korfbal een herhaalaanvraag. 18 procent van de aanvragen voor voetbal was een herhaalaanvraag.

In de leeftijdsgroep van 11-16 jaar is het aantal herhaalaanvragen het hoogst: 13-14 procent.

2.3 Zwemlesaanvragen

Ontwikkeling budget per zwemlesaanvraag 2018-2024

In 2018 was het gemiddelde budget voor zwemlesaanvragen van jongeren 325 euro (figuur 2.8). In de loop der jaren steeg dit tot een gemiddelde van 464 euro in 2024.¹

Sinds 2020 is bij de aanvraag te zien voor welk diplomatraject deze is. De helft van de zwemlesaanvragen is voor diploma A (51% in 2024). Het gemiddelde bestede budget voor diploma A ligt hoger dan het gemiddelde van alle zwemlesaanvragen, maar is minder hard gestegen:

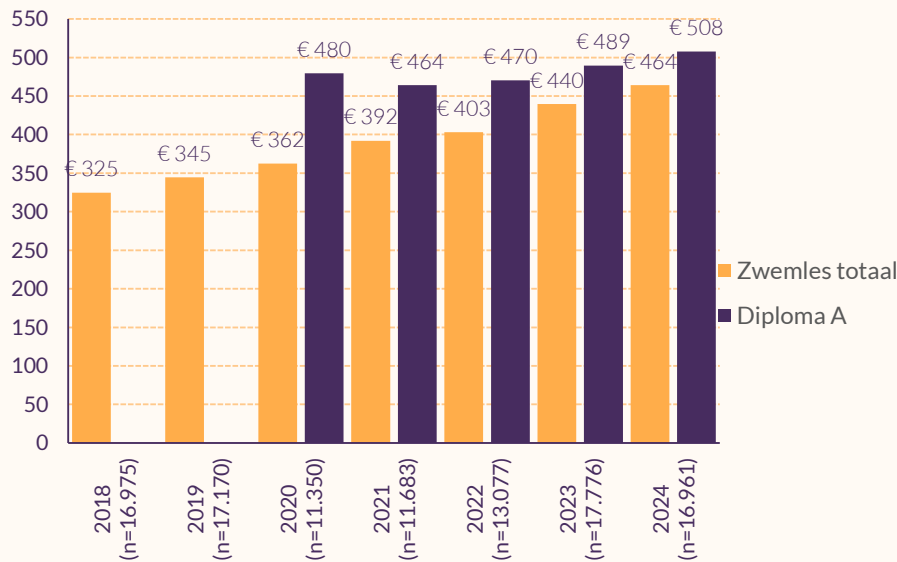
¹ We hebben geen zicht op de ontwikkeling van zwemlestarieven en of deze stijging daarmee in lijn is.

- Tussen 2020 en 2024 steeg het gemiddelde bestede budget voor diploma A met 28 euro. In 2021 nam het eerst nog af (- €16).
- Bij diploma B is over de jaren een kleine toename van 3 euro te zien.
- Het gemiddelde bestede budget voor diploma C daalde juist van 232 euro in 2020 naar 212 euro in 2024 (niet in figuur).

De bestede budgetten voor zwemlesaanvragen namen vooral toe doordat het gemiddelde budget voor zwemlespakketten flink gestegen is tussen 2020 (€596) en 2024 (€702; 19% van de zwemlesaanvragen in 2024).

Figuur 2.8
Gemiddelde budgetten per zwemlesaanvraag Jeugdfonds Sport & Cultuur
2018-2024

(in bedragen afgerond op hele euro's)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Budget zwemlesaanvragen naar diplomatraject

● Budget voor zwemlespakketten het hoogst

Het gemiddelde bestede budget voor zwemlespakketten is het hoogst, gevolgd door diploma A (tabel 2.2). In 2024 waren er 123 zwemlesaanvragen voor diploma A met budgetten van 1.000 euro of meer, verspreid over 23 gemeenten. Deze zwemlesaanvragen zijn vermoedelijk gericht op specifieke doelgroepen.

We zien per type diploma verschillen in het gemiddelde bestede budget naar mate van stedelijkheid van de gemeente (niet in figuur). Maar dit is geen duidelijke op- of aflopende lijn zoals bij de sportaanvragen (zie ook Stuij et al., 2024, p. 91-92).

● Grootste toename budgetten bij zwemlespakketten

In 2024 steeg het gemiddelde bestede budget bij alle diplomatrajecten. Bij diploma C was de toename het kleinst (+€5), gevolgd door diploma B (+€12) en diploma A (+€19). Het gemiddelde bestede budget voor een zwemlespakket nam met 67 euro toe ten opzichte van 2023.

Tabel 2.2

Gemiddeld budget per zwemlesaanvraag Jeugdfonds Sport & Cultuur in 2023 en 2024 naar diplomatraject

(in gemiddelde bedragen afgerond op hele euro's)

Traject	2023 (n=17.776)	2024 (n=16.961)
Diploma A	489	508
Diploma B	215	227
Diploma C	207	212
Zwemlespakket	635	702
Totaal	440	464

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Zwemlesaanvragen naar leeftijd

● Diploma A voor alle leeftijden vaakst aangevraagd

De helft van alle zwemlesaanvragen in 2024 was voor lessen voor een A-diploma (51%, [figuur 2.9](#)). De piek ligt bij 5-jarigen, een gangbare leeftijd om te beginnen met zwemles.

Eén op de vijf aanvragen (19%) was voor een zwemlespakket. Dit gaat bijvoorbeeld om een A- en een B-diploma. Ook hier zijn de meeste aanvragen voor 5-jarigen. 15 procent van de zwemlesaanvragen was voor diploma B en 8 procent voor diploma C.

Logischerwijs ligt de piek later voor diploma B (7 jaar) en diploma C (8 jaar). Toch blijft het aantal aanvragen voor diploma A over alle leeftijden het hoogst. De verdeling tussen jongens en meiden is nagenoeg gelijk.

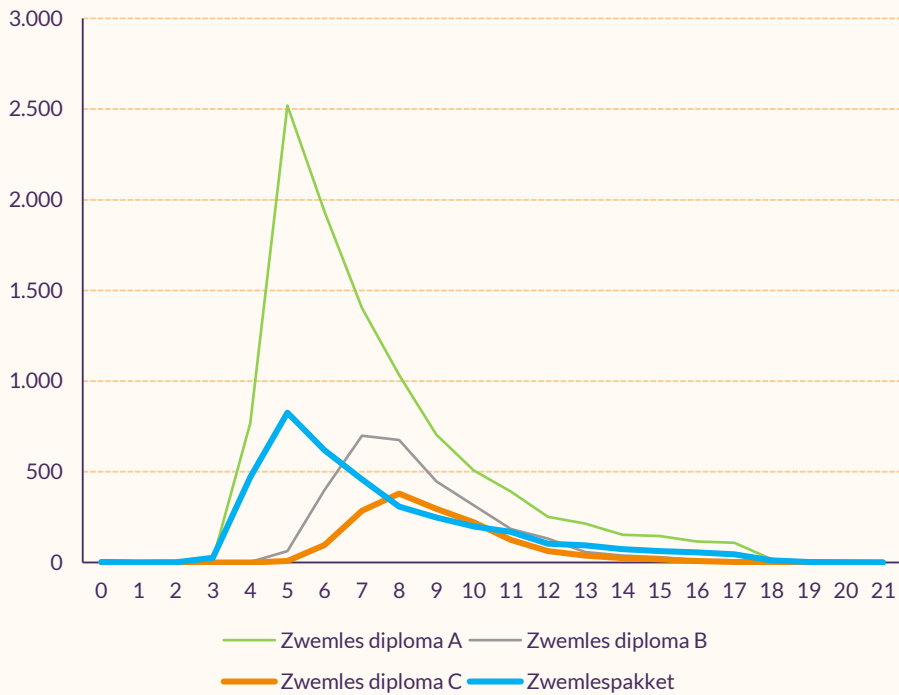
● Zwemlesaanvragen bij tieners vaak voor vluchtelingen

5 procent van alle zwemlesaanvragen loopt via Vluchtelingenwerk. Bij tieners ligt dit percentage veel hoger, oplopend tot 30 procent bij 16- en 17-jarigen. Dat laat zien dat bij tieners relatief veel jongeren met een vluchtverleden financiële steun voor zwemles nodig hebben. Dat sluit aan op bevindingen uit eerder onderzoek (Van der Meijde et al., 2022).

Figuur 2.9

Aantal aanvragen voor zwemles voor jeugd in 2024, naar zwemlestraject

(aantal aanvragen, n=20.003)

Bron: Jeugdfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Sport- en zwemlesaanvragen voor volwassenen

In dit hoofdstuk bespreken we de aanvragen bij het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.

3.1 Aanvragen en budget - totaal

Aanvragen 2024 naar type activiteit

- **Bijna negen op de tien aanvragen voor sport**

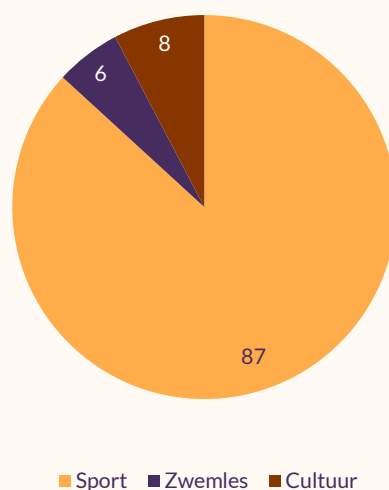
In totaal zijn in 2024 16.467 aanvragen goedgekeurd via het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Bijna negen op de tien aanvragen waren voor sport (87%, [figuur 3.1](#)). Dat zijn 14.278 aanvragen. 8 procent was voor culturele activiteiten en 6 procent voor zwemles (906 aanvragen).

Deze verdeling komt overeen met 2023 (Stuij et al., 2024). Ten opzichte van 2023 is het aantal aanvragen voor sport en zwemles met 6.485 toegenomen (+75%).

In 2024 is er 3,1 miljoen euro besteed aan sportaanvragen (+87%) en 182.015 euro aan zwemlesaanvragen (+55%). Dat is in totaal bijna 1,5 miljoen euro meer dan in 2023 (+84%).

Figuur 3.1

Aanvragen bij het Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024 naar type activiteit
(in procenten, n=16.467)

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

● Meer aanvragen voor vrouwen dan voor mannen

Van alle sportaanvragen in 2024 was 57 procent voor vrouwen (niet in figuur). Bij zwemles was meer dan drie kwart van de aanvragen in 2024 voor vrouwen.

Een mogelijke verklaring is dat vrouwen, en dan vooral alleenstaande moeders, een grotere kans hebben om in armoede te leven dan mannen. Daarnaast is er vaker sport- en zwemlesaanbod voor migrantenvrouwen, omdat zij relatief vaak minder sport- en zwemleservaringen hebben dan (migranten)mannen (Stuij et al., 2024).

Dit beeld komt overeen met een jaar eerder (Stuij et al., 2024).

Ontwikkeling aantal aanvragen 2021-2024

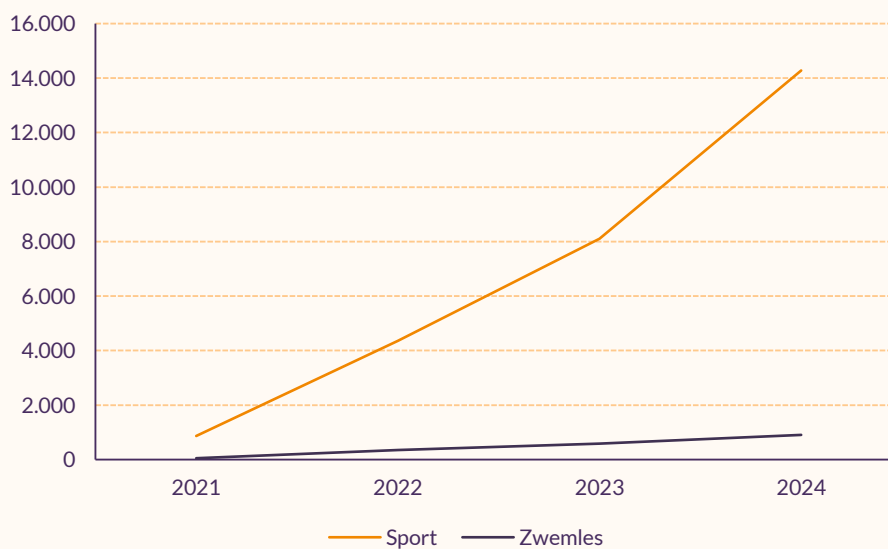
Het aantal aanvragen voor zowel sport als zwemles bij het Volwassenenfonds is in de afgelopen jaren steeds verder toegenomen (**figuur 3.2**). In 2021 waren er 867 sportaanvragen, in 2024 waren dat er 14.278. Voor zwemles steeg het aantal aanvragen van 50 in 2021 tot 906 in 2024.

De belangrijkste verklaring voor deze stijging is de toename van het aantal gemeenten dat samenwerkt met het Volwassenenfonds. In 2021 waren dat 21 gemeenten, in 2022 51, in 2023 77 en eind 2024 100.

Figuur 3.2

Sport- en zwemlesaanvragen Volwassenenfonds Sport & Cultuur, 2021-2024

(aantal aanvragen, n=29.507)

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

In gemeenten die in 2024 voor het eerst deelnamen, zijn gemiddeld 125 aanvragen goedgekeurd. In gemeenten die in 2023 en 2024 bij het fonds aangesloten waren, was een toename te zien. In deze gemeenten zijn in 2024 gemiddeld 50 aanvragen meer goedgekeurd dan in 2023.

Ontwikkeling budgetten per aanvraag

● Budgetten voor sport en zwemles stijgen over de tijd

De gemiddelde bestede budgetten voor volwassenen zijn voor zowel sport als zwemles wat toegenomen over de tijd ([figuur 3.3](#)). In 2021 was het gemiddelde bestede budget voor sport 225 euro. In 2024 is dat toegenomen naar 251 euro (+12%). Het gemiddelde bestede budget voor zwemlesaanvragen is met ruim 50 euro (+24%) gestegen tussen 2021 en 2024.

● Budget hoogst en meest gestegen voor fitnessaanvragen

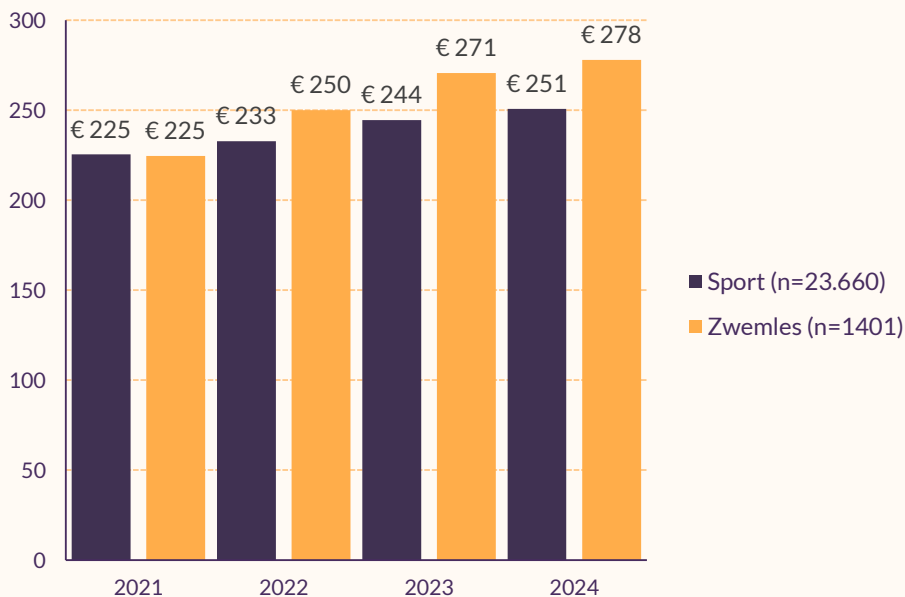
Van de drie populairste sporten – fitness, banenzwemmen en voetbal – is het gemiddelde bestede budget het hoogst voor fitness. Dat lag in 2024 op 260 euro per aanvraag (niet in figuur). Het gemiddelde bestede budget voor banenzwemmen was 235 euro en dat voor voetbal 200 euro.

Het gemiddelde bestede budget voor fitness steeg tussen 2021 en 2024 met ruim 25 euro (niet in figuur). Dat is een stijging van bijna 11 procent. Voor banenzwemmen is het gemiddelde bestede budget in 2024 18 euro hoger dan in 2021 (+8%). Het gemiddelde bestede budget voor voetbal is nagenoeg gelijk gebleven (+€3; +1,5%).

Figuur 3.3

Gemiddelde budgetten per aanvraag voor sport en zwemles voor volwassenen, 2021-2024

(gemiddelde bedragen in euro's)

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Budgetten sport en zwemles naar stedelijkheid gemeente

Bij zowel sport als zwemles is er geen duidelijke op- of aflopende lijn in de bestede budgetten naar mate van stedelijkheid van de gemeente. De gemiddelde bestede budgetten voor sport zijn het hoogst in weinig stedelijke gemeenten (€264). Bij zwemles is dat het geval in sterk stedelijke gemeenten (€300; [tabel 3.1](#)).

De bestede budgetten voor sport- en zwemlesaanvragen liggen bij het Volwassenenfonds Sport & Cultuur dichter bij elkaar dan bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Tabel 3.1

Bestede budgetten voor sport en zwemles voor volwassenen in 2024, naar stedelijkheid gemeente

(gemiddelde bedragen in euro's)

Stedelijkheid gemeente	Sport (n=12.458)	Zwemles (n=665)
Zeer sterk stedelijk	251	271
Sterk stedelijk	243	300
Matig stedelijk	252	286
Weinig stedelijk	264	287
Niet stedelijk	245	232
Totaal	251	278

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

3.2 Sportaanvragen

Populairste sporten naar geslacht

● Fitness bij mannen en vrouwen veruit populairst

De drie populairste sporten zijn fitness, banenzwemmen en voetbal. Bij zowel mannen als vrouwen is meer dan 60 procent van de sportaanvragen voor fitness ([figuur 3.4](#)). Dit is met afstand de meest aangevraagde sport. Voor mannen werden in 2024 4.020 aanvragen voor fitness gedaan en voor vrouwen 4.959.

Ook het aandeel aanvragen voor banenzwemmen is vergelijkbaar bij mannen en vrouwen (respectievelijk 14% en 19% van de sportaanvragen). Waar bij mannen voetbal de top drie compleet maakt, is dat bij vrouwen zwemsport (aquarobics/waterpolo). Deze beide sporten vertegenwoordigen een klein deel van alle aanvragen (respectievelijk 6% en 4%).

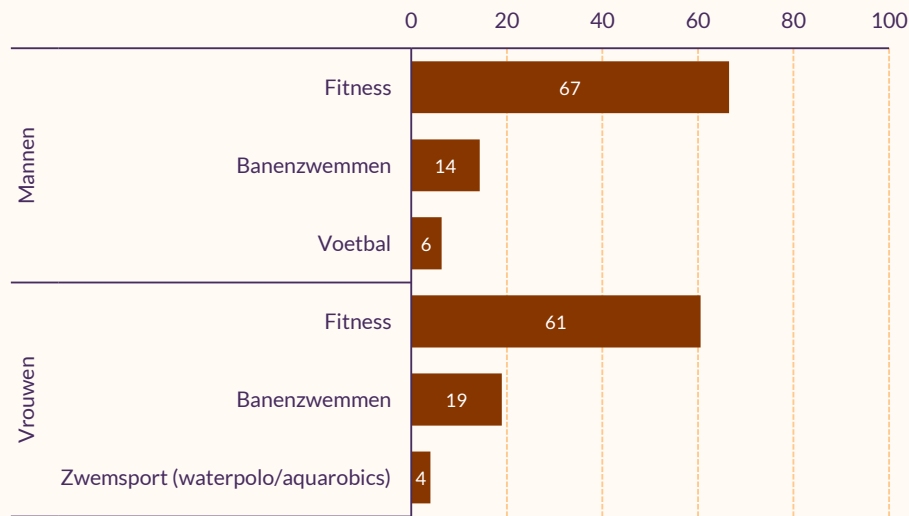
● Ruim acht op de tien sportaanvragen voor drie populairste sporten

De top drie van sporten is goed voor meer dan acht op de tien sportaanvragen. Bij mannen beslaat de top drie 87 procent van de sportaanvragen, bij vrouwen 84 procent.

Figuur 3.4

Sportaanvragen top drie sporten voor volwassenen in 2024, naar geslacht

(in procenten, n=12.111)

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

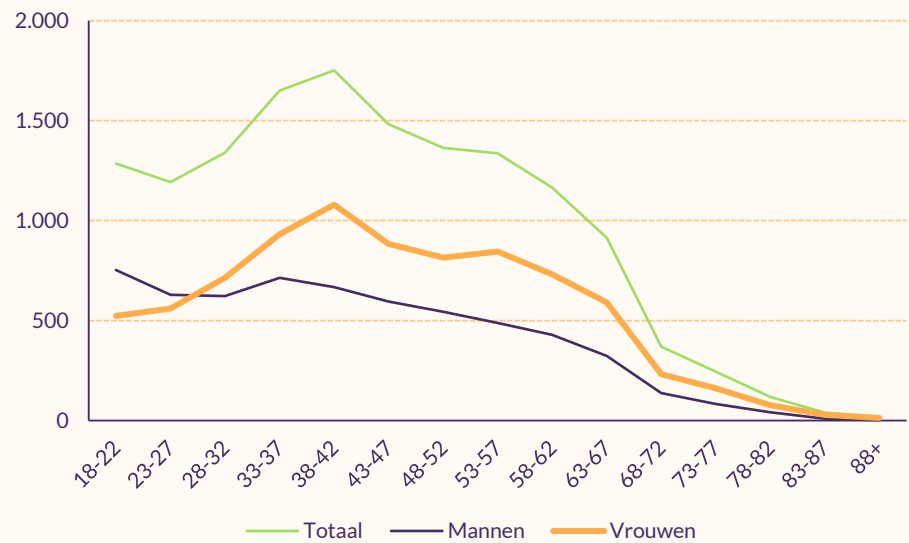
Sportaanvragen naar leeftijd en geslacht

Na een lichte daling in het aantal aanvragen in de leeftijdsgroep van 23-27 jaar ten opzichte van 18-22-jarigen, stijgt het aantal aanvragen voor sport tot de leeftijdsgroep 38-42 jaar (figuur 3.5). Bij zowel mannen als vrouwen is na 47 jaar een daling te zien, die vanaf 67 jaar nog wat sterker is. De oudste aanvrager in 2024 was 91 jaar oud. Tot 24 jaar zijn er meer aanvragen voor mannen, vanaf 29 jaar zijn er meer aanvragen voor vrouwen.

Figuur 3.5

Sportaanvragen naar leeftijd in 2024, totaal en naar geslacht

(aantal aanvragen, n=14.278)

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Populairste sporten naar leeftijd

● Fitness populairst op alle leeftijden

Fitness is voor alle leeftijden de meest aangevraagde sportactiviteit (figuur 3.6). Dat geldt zowel bij mannen als bij vrouwen (niet in figuur). Wel neemt het verschil tussen fitness en andere sporten af op hogere leeftijd.

De piek in aantal aanvragen voor fitness ligt in de groep van 33-42 jaar. Daarna neemt het aantal aanvragen af. Dat geldt ook voor het totale aantal sportaanvragen.

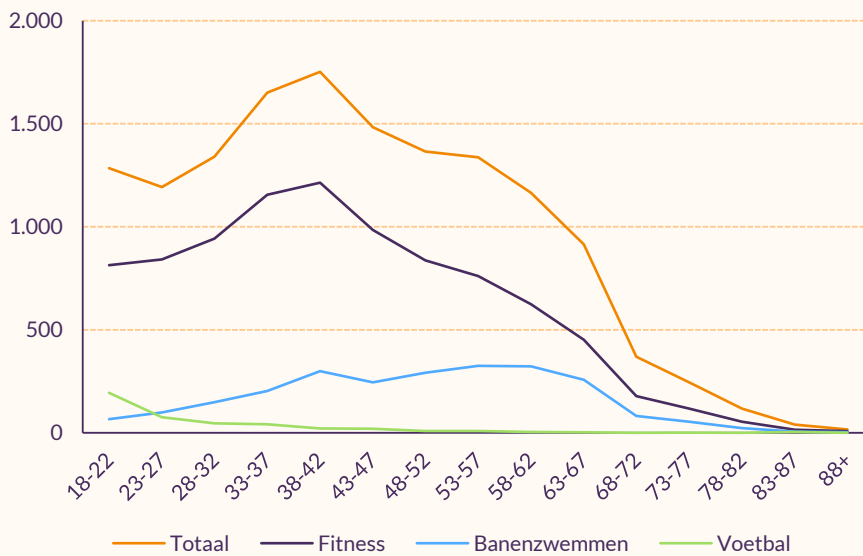
● Populariteit banenzwemmen neemt toe met leeftijd

Het aantal aanvragen voor voetbal (vooral mannen) neemt duidelijk af met de leeftijd. Voor de leeftijdsgroep 18-22 jaar zijn in 2024 194 aanvragen voor voetbal gedaan, voor 23-27 jaar 76 aanvragen en voor 28-32 jaar 46 aanvragen. Bij banenzwemmen (vooral vrouwen) is het patroon omgekeerd (figuur 3.6). Daar neemt het aantal aanvragen toe met de leeftijd: van 25 aanvragen voor 18-jarigen tot 85 voor 53-jarigen.

Figuur 3.6

Aantal aanvragen voor top drie van sporten voor volwassenen in 2024, naar leeftijd

(aantal aanvragen, n=14.278)

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

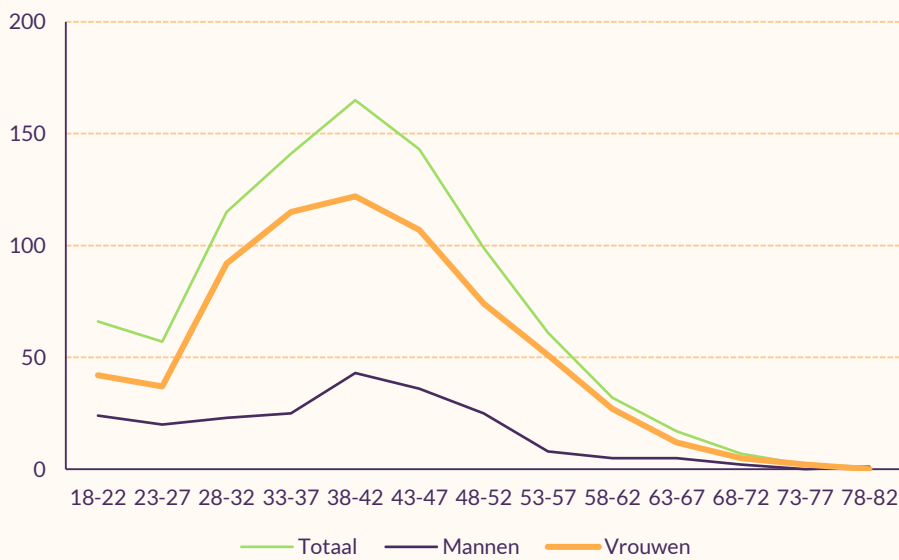
3.3 Zwemlesaanvragen

Zwemlesaanvragen naar leeftijd en geslacht

Het aantal zwemlesaanvragen is het hoogst onder 28-43-jarigen (figuur 3.7). Dit is bij vrouwen ook duidelijk terug te zien. Het aantal zwemlesaanvragen voor mannen ligt aanzienlijk lager.

Een derde van alle zwemlesaanvragen is voor vrouwen tussen de 28 en 47 jaar. Bij zowel mannen als vrouwen neemt het aantal zwemlesaanvragen af vanaf 43 jaar.

Figuur 3.7
Aantal zwemlesaanvragen naar leeftijd in 2024, totaal en naar geslacht
(aantal aanvragen, n=906)

Bron: Volwassenenfonds Sport & Cultuur 2024. Bewerking: Mulier Instituut.

Typen intermediairs voor zwemlesaanvragen

Een kwart van de zwemlesaanvragen loopt via een intermediair die werkt bij een sociaal wijkteam (niet in figuur). Andere intermediairs zijn buurtsportcoaches (18%), maatschappelijk werk (13%), Vluchtelingenwerk, de sociale dienst of een welzijnsorganisatie (allemaal zo'n 8%).

Conclusies

In dit hoofdstuk bespreken we de belangrijkste conclusies uit ons onderzoek.

4.1 Ontwikkelingen

Aantal aanvragen via Jeugdfonds nagenoeg gelijk, uitgaven flink gestegen

Het aantal aanvragen voor sport en zwemles via het Jeugdfonds Sport & Cultuur was in 2024 vergelijkbaar met 2023 (+0,9%). De afgelopen jaren was een stijgende lijn in het aantal aanvragen voor jeugd zichtbaar, maar in 2024 dus niet. In 2024 was het aantal sportaanvragen iets hoger dan in 2023 – met name voor jongens van 13 jaar en ouder – en het aantal aanvragen voor zwemles iets lager.

Ondanks een vergelijkbaar aantal aanvragen zijn de uitgaven voor sport en zwemles in 2024 flink toegenomen (+4,9%). Dat komt doordat het gemiddelde budget per sportaanvraag met 10 euro is gestegen. Voor fitness en kick-/thaiboksen zijn de budgetten relatief sterk gestegen. Bij zwemlesaanvragen is de gemiddelde stijging 24 euro per aanvraag. Die stijging zit vooral bij zwemlespakketten en minder bij losse diplomatrajecten.

Meer aanvragen en hogere budgetten via Volwassenenfonds

Het aantal aanvragen bij het Volwassenenfonds Sport & Cultuur voor zwemles en sporten is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Ook in 2024 (+75% t.o.v. 2023). Dit komt doordat steeds meer gemeenten samenwerken met het Volwassenenfonds Sport & Cultuur en binnen gemeenten meer aanvragen worden gedaan (Stuij et al., 2024).

Ook bij volwassenen stijgen de budgetten de laatste jaren, met name bij fitness en banenzwemmen. Toch zijn de budgetten over het algemeen minder hard gestegen dan bij jeugd. Voor sport namen ze ten opzichte van 2023 met 7 euro per aanvraag toe.

Fitness en voetbal (nog steeds) populaire sporten

Voor jeugd zijn voetbal, kickboksen/thaiboksen, dans, fitness en gymnastiek/turnen de vijf meest aangevraagde sporten. Dit is vergelijkbaar met eerdere jaren. Ook bij volwassenen zijn fitness en voetbal populair. Samen met banenzwemmen worden hiervoor de meeste aanvragen gedaan. Fitness is daarbij veruit het populairst: zes op de tien sportaanvragen voor volwassenen zijn voor fitness. Voetbal is vooral bij de jongste volwassenen populair.

Kleinere budgetverschillen sport- en zwemlesaanvragen Volwassenenfonds

De verschillen in bestede budgetten voor sport- en zwemlesaanvragen liggen bij het Volwassenenfonds Sport & Cultuur dichter bij elkaar dan bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Bij jeugd is zwemles en het halen van diploma's gebruikelijk, maar vaak ook aanzienlijk duurder dan een sportactiviteit. De vergoeding voor zwemles ligt daardoor ook vaak hoger dan voor sport, hoewel er een grote variatie is tussen gemeenten (Stuij et al., 2024).

Bij volwassenen is zwemles vaker een sportactiviteit en minder gericht op diploma's. Het wordt dan ook vaker als een sportactiviteit vergoed, met het daarvoor geldende maximumbedrag.

4.2 Verklaringen en implicaties

Mogelijke verklaringen stijging budget per aanvraag

Een mogelijke (deel)verklaring voor de stijging van de budgetten per aanvraag is dat de contributies bij verenigingen, abonnementsgelden bij ondernemende sportaanbieders en lesgelden de afgelopen jaren bleven stijgen (Van Eldert et al., 2025).

Een gedeeltelijke verklaring voor de sterkere stijging bij jeugdaanvragen is dat een kwart van de gemeenten in 2024 de kosten van deelname via het Jeugdfonds Sport & Cultuur volledig vergoedde in plaats van een vast maximumbedrag te hanteren (26%, zie Stuij et al., 2024, p.36). Dat betekent dat kinderen meer keuzevrijheid hebben of ouders niet hoeven bij te betalen.

We weten niet in hoeverre het aantal gemeenten dat op deze manier werkt, is toegenomen in de afgelopen jaren. Voor volwassenen hanteerden alle gemeenten in 2024 een vooraf vastgesteld maximumbedrag (Stuij et al., 2024).

Implicaties toegenomen budgetten per aanvraag

De toename in budget per aanvraag heeft implicaties voor de financiering of het bereik van de fondsen. Bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur is een vergelijkbaar aantal aanvragen gefinancierd als in 2023, maar komt het totaalbudget fors hoger uit. Dit betekent dat er op den duur meer financiering nodig is om hetzelfde aantal aanvragen te bekostigen. Of dat er minder inwoners – en dan met name kinderen – ondersteund kunnen worden.

Ook bij het Volwassenfonds nemen het aantal deelnemende gemeenten, het aantal aanvragen per gemeente en de budgetten per aanvraag toe.

Financiën is voor het merendeel van de gemeenten de belangrijkste uitdaging voor toekomstig sportbeleid (Geurink et al., 2025). De financiering voor de aanvragen vanuit het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenfonds Sport & Cultuur komt nu vooral vanuit gemeenten.

Bronnen

Hertogs, N., Van Eldert, P., Van Vugt, H., Van Bezooijen, B., Schoemaker, J., & Pannen, A. (2025). *Contributiemonitor 2024/2025*. Mulier Instituut/Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)/Fontys Hogeschool.

Geurink, N., Van Vugt, H., Kools, M., & Hoekman, R. (2025). *Monitor lokaal sportbeleid 2024*. Mulier Instituut.

Jeugdfonds Sport & Cultuur (2025). *Jaaroverzicht 2024*.
<https://jeugdfondssportencultuur.nl/jaaroverzicht-2024/>

Ministerie van VWS, VNG, VSG, NOC*NSF, & POS (2022). *Hoofdlijnen Sportakkoord II. Sport versterkt*.

Mulier Instituut (2024). *Beweegvriendelijke omgeving*. Geraadpleegd op 3 februari 2026, via
<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/beweegvriendelijke-omgeving>

NRZ (2025). *Nationaal Plan Zwemveiligheid*. Geraadpleegd op 9 september 2025, via
<https://www.nrz-nl.nl/nationaal-plan-zwemveiligheid/>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), VeiligheidNL & Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). *Themapagina kinderen en jongeren: 12 t/m 24 jaar*. Geraadpleegd op 25 augustus 2025, via
https://www.sportenbewegenincijfers.nl/verdiepend-onderzoek/themapaginas/kinderen_jongeren/12_24_jaar

Stuij, M., Pulles, I., Hoogendijk, R., Dalhuisen, C., & Prent, J. (2024). *Sport- en zwemlesregelingen voor mensen met een laag inkomen: onderzoek naar lokale aanwezigheid en aanvragen*. Mulier Instituut.

Van der Meijde L., Visser, T., & Stuij, M. (2022). *Belemmeringen bij het leren zwemmen voor kinderen van vluchtelingen*. Mulier Instituut.

Van Eldert, P., Hertogs, N., & Geurink, N. (2025). *Monitor Financiële stromen in de breedtesport 2023*. Mulier Instituut.

Volwassenenfonds Sport & Cultuur (2025). *Jaarverslag 2024*.
https://www.volwassenenfonds.nl/app/uploads/2025/05/VF_Jaarverslag_2024-def.pdf

A large, thick, orange abstract line that starts at the top left, loops around, and then curves downwards towards the bottom right, dominating the left and center of the page.

Ine Pulles
i.pulles@mulierinstituut.nl

Denise Smit
d.smit@mulierinstituut.nl

Mirjam Stuij
m.stuij@mulierinstituut.nl